

31.8.2026

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö asiassa 5437/03.04.04.04.10/2026
(Porvoon diaari 307/02.02.00/2026)

Prosessiosoitte ja yhteystiedot:

Porvoon kaupunki
Kaupunginlakimies Johanna Päivärinta
Raatihuoneenkatu 9, 06100 Porvoo
kirjaamo@porvoo.fi

Porvoon kaupungille on saapunut 31. heinäkuuta 2026 lausuntopyyntö hallinto-oikeudelta. Porvoolaisten lasten vanhemmat ja perhepäivähoidon asiakasperheet vaativat, että Porvoon kaupunginvaltuuston päätös 17.6.2026 § 47 kumotaan yksityisen perhepäivähoidon kuntalisän lakkauttamisen osalta lainvastaisena ja virheellisessä järjestyksessä syntyneenä. Porvoon kaupungin hallintosäännön 37 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta valtuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta.

Lausunto

Kaupunginhallitus päätti 2.2.2026 talouden vakauttamisohjelman laatimisesta. Kaupunginhallitus käsitteli vakauttamisohjelmaa kokouksessaan 8.6.2026. Vakauttamisohjelma koskee kaikkia kaupungin toimialoja sekä liikelaitoksia. Tavoitteena on 8 miljoonan euron tasapainottamistoimet vuodelle 2027. Vakauttamisohjelman laadinnan yhteydessä tavoitteena oli hakea rakenteellisia ratkaisuja ja tuottavuustoimenpiteitä, jotka tuovat pysyviä menosäästöjä ja heikentävät kaupungin tuottamien palveluiden laatua mahdollisimman vähän. Linjausten mukaan palvelujen tasoa voidaan karsia lakisääteisen ylittävältä osalta.

Kasvun ja oppimisen toimiala valmisti toimeksiannon mukaan ehdotuksia siitä, millä keinoin toimialan kustannuksia voidaan vähentää. Toimiala esitti mm. yksityisen hoidon tuen kuntalisän poistamista. Toimialan esityksessä ei arvioitu varhaiskasvatuksen eri palvelumuotojen kustannuksia keskenään, vaan kaupunginhallituksen linjauksen mukaan kuntalisä esitettiin vakauttamistoimenpiteenä, koska kyseessä ei ole lakisääteinen palvelu. Kuntalisän poistamisen kustannusvaikutus on 125 000 euroa/vuosi.

Porvoossa varhaiskasvatuksen nykyinen kunnallisista ja yksityisistä päiväkodeista sekä kunnallisesta perhepäivähoidosta koostuva palveluverkko

31.8.2026

vastaa määrällisesti kunnassa esiintyvään palvelutarpeeseen. Muutamissa päiväkodeissa täyttöastetta on mahdollista edelleen nostaa. Yksityistä perhepäivähoitoa on edelleen mahdollista toteuttaa yksityisen hoidon tuen lakisääteisellä tuella. Mikäli yksityisen perhepäivähoidon asiakasmaksu muodostuu perheelle liian suureksi, kaupunki voi huoltajan tekemän hakemuksen perusteella järjestää varhaiskasvatuspalvelua joko jo olemassa olevista kunnallisista päiväkodeista, kunnallisesta perhepäivähoidosta tai myöntämällä palvelusetelin yksityiseen päiväkotiin.

Kuntalisän poistaminen ei edellytä uusien varhaiskasvatuspaikkojen järjestämistä tai uusien päiväkotien rakentamista, koska olemassa olevien kunnallisten varhaiskasvatuspaikkojen ja lapsiryhmien täyttöasteita on mahdollista nostaa.

Kuntalisä yksityiseen perhepäivähoitoon on kunnan vapaaehtoinen avustusmuoto, jonka poistamisen tarkoituksena on ollut vähentää osana vakauttamisohjelmaa kaupungista ulos menevän rahan määrää, ei verrata eri palvelumuotojen kustannuksia keskenään ja niiden laskennallista arvoa lapsikohtaisesti.

Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta säätää taloudellisista tuista, joilla tuetaan lapsen vanhempia ja muita huoltajia lapsen hoidon järjestämisessä sekä työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisessa. Lain nojalla maksettavat tuet ovat kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuki, joustava hoitoraha ja osittainen hoitoraha. Kotihoidon tukeen ja yksityisen hoidon tukeen kuuluu hoitoraha ja tulosidonnainen hoitolisä. Lain mukaisia hoitorahan ja hoitolisän määriä voidaan korottaa kuntalisällä, jos tuen rahoituksesta vastaava kunta niin päättää.

Yksityisessä perhepäivähoidossa huoltajat sopivat lapsen hoidon järjestämisestä suoraan yksityisen perhepäivähoitajan kanssa, eivätkä siten ole asiakassuhteessa Porvoon kaupunkiin,

Porvoon kaupunki on julkisesti tiedottanut vakauttamisohjelman valmistelusta, esityksistä ja päätöksenteosta kaupungin verkkosivuilla sekä julkaisemalla toimielinten esityslistat liitteineen sekä julkaissut kokoustiedotteet luottamuselinten kokousten jälkeen

Kaupunginjohtajan esitys vakauttamisohjelmaksi julkaistiin 22.4.2026 ja kaupungin varhaiskasvatuspalvelut lähettivät 22.4.2026 tiedotteen kaikille yksityisille perhepäivähoitajille, jossa kerrottiin valmistelussa olevasta kuntalisän lakkauttamisesta. Tiedotteessa todettiin, että yksityisen hoidon tuen kuntalisän poistaminen on yksi ehdotus muiden joukossa toimialan kustannusten vähentämiseksi ja että ehdotus perustuu siihen, että kuntalisä ei ole lakisääteinen. Lisäksi tiedotteessa todettiin, että mikäli kuntalisää päätettäisiin poistaa, sillä voi olla vaikutuksia perheiden mahdollisuuksiin valita yksityinen perhepäivähoitopaikka. Lapsille voidaan perheen niin halutessaan järjestää kunnallinen varhaiskasvatuspaikka.

31.8.2026

Tiedote suunnattiin yksityisille perhepäivähoitajille, koska yksityisessä perhepäivähoidossa olevat asiakkaat eivät ole asiakassuhteessa Porvoon kaupunkiin vaan he solmivat sopimuksen suoraan yksityisen perhepäivähoitajan kanssa. Porvoon kaupungilla ei myöskään ole yksityisten perhepäivähoitajien asiakkaiden yhteystietoja, koska lapset eivät ole asiakassuhteessa Porvoon kaupunkiin.

Varhaiskasvatuspalvelut vastaanottivat ajalla 7.-27.5.2026 yhteensä viisi kannanottoa/yhteydenottoa yksityisen hoidon tuen kuntalisän säilyttämiseksi. Kannanotot välitettiin kaupungin kirjaamoon liitettäväksi vakauttamisohjelman valmistelumateriaaleihin. Varhaiskasvatusjohtaja vastasi yhteydenottoihin viittaamalla kaupungin verkkosivuilla kuvattuun vakauttamisohjelman valmisteluprosessiin.

Kunnallisvalituksessa viitataan Aini Homman kasvun ja oppimisen viranhaltijoille 7.5.2026 lähettämään sähköpostiviestiin. Varhaiskasvatusjohtaja Lena Karlsson vastasi viestiin 11.5.2026 seuraavasti:

Kiitos yhteydenotostasi. Olemme vastaanottaneet kannanottonne ja välitämme sen eteenpäin kaupungin kirjaamon kautta.

Esitys yksityisen hoidon tuen kuntalisän lakkauttamisesta on osa toimenpide-ehdotuksista, joita on valmisteltu kaupungin vakauttamisohjelman toteuttamiseksi kasvun- ja oppimisen toimialan osalta. Kasvun ja oppimisen toimialan ehdotuksia käsiteltiin kasvun- ja oppimisen lautakunnassa 5.5.2026 ja seuravaksi kaupunginhallitus ottaa kantaa esityksiin. Kasvun- ja oppimisen lautakunnan päätöstiedote löytyy täältä: <https://www.porvoo.fi/uutiset/kasvun-ja-oppimisen-lautakunnan-paatokset-5-5-2026/>.

Lisätietoja Porvoon kaupungin vakauttamisohjelman valmistelusta sekä aikatauluista löytyy täältä: <https://www.porvoo.fi/asiointi-ja-paatoksenteko/talous-ja-hankinnat/talouden-vakauttamisohjelman-valmistelu/>.

Varhaiskasvatuspalvelut ei vastannut pyyntöön järjestää huoltajille kuuleminen, koska vakauttamisohjelman käsittelyprosessi luottamuselimissä oli jo käynnistynyt kasvun ja oppimisen lautakunnassa 5.5.2026.

Lapsivaikutusten arviointi vireillä olevasta päätöksestä toteutetaan, kun seuraavista kriteereistä jokin tai jotkin toteutuvat. Kriteerit ovat:

- Päätöksellä on vaikutusta kaikkien porvoolaisten lasten hyvinvointiin, terveyteen, kehitykseen tai oikeuksien toteutumiseen.
- Päätöksellä on vaikutusta tietyn lapsiryhmän tai tietyn alueen lasten hyvinvointiin, terveyteen, kehitykseen ja oikeuksien toteutumiseen
- Päätöksestä seuraa poikkeuksellinen muutos lasten saamiin palveluihin.

31.8.2026

- Päätöksellä on huomattavaa vaikutusta lasten taloudelliseen tilanteeseen.
- Päätöksellä on merkittäviä vaikutuksia kaupungin talouteen.

Kasvun ja oppimisen toimialan esityksen vaikutusten arvioinnin yhteydessä todettiin, että kuntalisän poistamisella voi olla vaikutuksia perheiden mahdollisuuksiin valita yksityinen perhepäivähoitopaikka ja että tästä syystä lapsen varhaiskasvatuspaikka voi vaihtua. Lisäksi esityksessä todettiin, että mikroyrittäjänä toimivan yksityisten perhepäivähoitajien toimintaedellytykset heikkenevät kuntalisän poistamisen myötä.

Toimialan esityksessä ei arvioitu varhaiskasvatuksen eri palvelumuotojen kustannuksia keskenään, vaan kaupunginhallituksen linjauksen mukaan kuntalisä esitettiin vakauttamistoimenpiteenä, koska kyseessä ei ole lakisääteinen palvelu. Kuntalisän poistamisen kustannusvaikutus on 125 000 euroa/vuosi.

Kaupunki on ilmoittanut esityksessä, että noin 30 lasta ovat yksityisen perhepäivähoidon palvelujen piirissä. Valmistelussa ei ole tuotu esille, että yksityisessä perhepäivähoidossa olisi vapaita paikkoja

Päätäjille on todettu, että kunnallisten perhepäivähoitajien ryhmät eivät täyty syksyllä 2026 ja kaupungin yhteistoimintaneuvottelujen tuloksena päätettiin uudelleen sijoittaa kaksi kunnallista perhepäivähoitajaa muihin tehtäviin. Keskusteluissa yksityisen ja kunnallisen perhepäivähoidon asiat ovat ilmeisesti sekoittuneet eri yhteyksissä.

Lopuksi

Katsomme, että yllä mainittujen seikkojen perusteella muutoksenhaun alaista päätöstä ei ole syytä muuttaa. Päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös muutoinkaan ole lainvastainen.

PORVOON KAUPUNGINHALLITUS

Kaupunginjohtaja Jani Pitkäniemi

Hallintojohtaja Roope Lenkkeri

Porvoo 31.8.2026

Liitteet

Kaupunginvaltuuston päätös 17.6.2026 § 47 liitteineen